

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

התובעת	איתן ליפסקר	ע"י ב"כ עו"ד	ל.מ.	בענין:
	נ ג ד			
			1. מ.ע.	
			2. ל.ע.	
	רונית ברנט	ע"י ב"כ עו"ד	3. ל.ל.	
הנתבעים			4. ל.מ.	

פסק דין

מהות התובענה

- 1 תובענה למתן פסק דין הצהרתי הקובע, כי לתובעת זכויות בעלות במחצית מכלל
- 2 הזכויות בבית המגורים הבנוי על חלק ממגרש המצוי ברחוב... מספר... ב... והידוע
- 3 גם כמגרש... בגוש... חלקות... (להלן: "המגרש") וכן בזכויות כספיות ובנות ערך
- 4 כספי מכל מין וסוג הרשומות ואו שיהיו רשומות על שם בעלה המנוח לבד מאו
- 5 עם אחרים בכל מוסד או גוף או אדם (להלן: **הזכויות הכספיות**).
- 6 על בסיס ההצהרות המבוקשות עתרה התובעת להירשם כבעלת מחצית מכלל
- 7 הזכויות והנכסים הנ"ל או לקבל את מחצית שוויים.
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13 2. בישיבת יום 7.6.06 חזרה בה התובעת מעתירתה לגבי הזכויות הכספיות (עמ' 2
- 14 לפרוט' שי 4-7) ומיקדה מהלכיה, מכאן ואילך, למגרש ובית המגורים הבנוי עליו.

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

הצדדים לתובענה

1
2
3 התובעת הינה אלמנתו של מר א.ל. שהלך לבית עולמו ביום 3.9.04 (להלן: "המנוח").
4 הנתבעות 1,2 הינן בנותיו של המנוח מנישואיו הראשונים. הנתבעים 3,4
5 הינם ילדיהם המשותפים של השניים.

6
7 לאחר פטירת המנוח הוצא אחר עזבונו צו ירושה. יורשיו על פי הצו – נספח א'
8 לתובענה – הם התובעת מחצית וכל אחד מהנתבעים שמינית.
9 מכאן החקשר של בעלי הדין כצדדים לתובענה.

10
11 בישיבת יום 7.6.06 ניתנה הסכמת הנתבעים 3,4. ילדיהם המשותפים של בני הזוג,
12 לעתירה המבוקשת.
13

העובדות שאינן שנויות במחלוקת

14
15
16
17 א.6. המנוח והתובעת נישאו זל"ז בשנת 1963.

18 ב. התובעת היתה בת 27 לעת נישואיה והיו אלה נישואיה הראשונים.

19
20 ג. למנוח היו אלה נישואיו השניים. מנישואיו הראשונים נולדו למנוח שתי בנות, הן
21 הנתבעות 1,2.

22 ד. מהנישואין המשותפים נולדו למנוח ולתובעת 2 ילדים, הם הנתבעים 3,4.

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

1 ה. המגרש עליו נבנה בית המגורים היה של המנוח טרם נישואיו לתובעת (ר' הצהרת
2 ב"כ הצדדים בישיבת יום 7.6.06 (עמ' 1 ש' 11-12).

3 ו. בית המגורים שנבנה על המגרש נבנה במהלך חיי הנישואין (ר' הצהרת ב"כ
4 הצדדים בישיבת יום 7.6.06 עמ' 1 ש' 12).

5 ז. בית המגורים לא שימש מעולם את בני הזוג או מי מהם (ר' הצהרת ב"כ הצדדים
6 בישיבת יום 7.6.06 עמ' 1 ש' 12-13).

7 ח. לתובעת היתה דירה מלפני נישואיה למנוח. דירה זו נמכרה לאתר הנישואין.
8 תחתיה נרכשה דירה אשר נרשמה על שם בני הזוג בחלקים שווים (ר' הצהרת ב"כ
9 הצדדים בישיבת יום 7.6.06 עמ' 1 ש' 14-13).

טענות התובעת

11 7. כשנתיים לאחר נישואיהם, עת התגוררו השניים בצריף בישוב בו נמצא המגרש,
12 החל המשיב לבנות את בית המגורים על המגרש. המימון לבניה - הכנסות
13 משותפות. במקביל מכרה את דירתה שהיתה לה. מלפני הנישואין ורכשה דירה
14 אחרת תחתיה, אותו רשמה גם על שם המנוח, חלק כחלק. לדירה זו עברו בני הזוג
15 ובה התגוררו במשך מרבית שנות נישואיהם. כל אותה עת המשיך המנוח בבניית
16 בית המגורים, לעתים בהפסקות של שנים, תוך שהוא משתמש לשם כך בכספי בני
17 הזוג ובמשאביהם. במשך כל אותם שנים נהגו השניים שיתוף בחייהם. התובעת
18 עזרה לקיום המשפחה. היא תרמה כל כוחה וכל משאביה לחיים המשותפים הן
19 כאם וכעקרת בית מסורה והן כמי שעבדה שנים רבות מחוץ לבית בעבודות משק
20 בית. הכנסותיה שימשו לכלכלת המשפחה ולהוצאות השוטפות. בסוף שנות ה-80
21 ובמהלך שנות ה-90, לאחר פטירת הוריו, החל המנוח להתגורר לסירוגין גם בדירת
22

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

1 הוריו וכך, בתהליך הדרגתי עד שנת 2002, שאז עזב את דירת המגורים. המשותפת
2 ועבר להתגורר בגפו.

3 מכאן התביעה.

טענות הנתבעות 1-2

4
5
6 8. לא התקיים שיתוף בחיי בני הזוג. להיפך, התקיימה הפרדה רכושית. כל אחד מהם
7 ניהל את ענייניו הכלכליים והחומריים תוך פירוד גמור. למנוח היה חשבון בנק
8 משלו. לתובעת לא היתה דריסת רגל בו. התובעת צברה את כספיה במזומן ועשתה
9 בהם ככל העולה על רוחה, לרבות העברת סכום כסף של 160,000 ₪ לבנה. בין בני
10 הזוג לא שררה הרמוניה והם היו שרויים בסכסוכים ממושכים במשך שנות
11 נישואיהם. המנוח עזב בכלל את דירת המגורים המשותפת (זו שנרכשה כתחליף
12 לדירת התובעת מלפני נישואיה למנוח) בראשית שנות ה-80 ועבר להתגורר בבית
13 הוריו ומאז ועד לפטירתו חי בנפרד מהתובעת. אשר לבניית בית המגורים –
14 המימון היה מכספי הורי המנוח שניתנו לו, לא מרצונם הטוב, אלא מכניעה
15 לסחיטתו אותם במשך שנים, באלימות מילולית ופיזית. התובעת לא היתה
16 מעורבת בשום דרך בבניית בית המגורים והמנוח כלל לא התכוון לשתף אותה
17 ברכוש זה.

18 מכאן עתירת הנתבעות 1,2 לדחיית התובענה.

דיון

19
20
21 9. אין בדעתי לסקור במסגרת פסק דיני זה את התפתחותה של 'הילכת השיתוף'. את
22 זאת עשיתי בהרחבה במספר פסקי דין שניתנו על ידי ואין לי אלא לחלק מהם:
23 תמ"ש 70030/98 טהר (טוהר) נ' טהר (טוהר) פסקי משפחה תש"ס 118;
24 תמ"ש 29140/98 ש' נ' וינרב פסקי משפחה תש"ס, 251;

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

1 תמ"ש 62540/98 ציפורי נ' ציפורי (לא פורסם).

2 תמ"ש 70031/98 טהר (טוהר) נ' טהר (טוהר) מיום 11.4.02 (לא פורסם).

3 תמ"ש 44321/98 אלקנה נ' אלקנה תק-מש 2002 (2) 216.

4 תמ"ש 38652/96 ע.ב.ד. נ' עזבון המנוח מ.ב.ד. ואח' דינים משפחה, כרך ב', 172

5
6 עם זאת, ולנוכח טענות ב"כ הנתבעות, לא אעשה מלאכתי נאמנה, טרם הכרעה
7 לגופו של הענין שבפני, אם לא אבהיר את מעמדה של הילכת השיתוף דהיום
8 ביודיקטורה המשפטית שלנו.

9
10 10.א. הילכת השיתוף במתכונתה הנוכחית חרגה זה מכבר מ"המודל ההסכמי", אשר דרש
11 שלום בית והרמוניה בחיי הנישואין ליצירתה. היא מבוססת זה מכבר על 'המודל
12 הנורמטיבי' המכוון לתפיסות של צדק, הגינות ושוויון. הרציונל העומד מאחורי
13 תפיסות אלה מדמה את המשפחה למין שותפות מסחרית שבה כל אחד מבני הזוג
14 תורם את חלקו, מי במעגל החיצוני ומי במעגל של המשפחה פנימה, לצבירת נכסים
15 ולהפקת רווחים. על פי מודל זה, מקום והתקיים מאמץ משותף במשמעות הרחבה
16 שלו, אך צודק, הוגן ושוויוני הוא ששני השותפים לאותו מאמץ יזכו ליהנות
17 'מתוצר מאמציהם'. (ד"ר שחר ליפשיץ במאמרו "דיני זוגיות חילוניים ביובל הבא:
18 בין ליברטריאניזציה ובין בית המשפט המחשק", מחקרי משפט, יז(1), 159, 248
19 (להלן: "ליפשיץ").

20
21 מכאן, יחסים לא תקינים בין בני זוג שהיה בהם כדי להצביע, על פי המודל
22 ההסכמי, על העדר כוונת השיתוף, לא היטו את הכף יותר לשלילתו של השיתוף
23 ובלבד שהתקיים אותו רכיב של "מאמץ משותף". ביטוי לגישה זו אנו מוצאים כבר
24 בפסקי דין משנות השמונים ובראשם ע"א 630/79, ליברמן נ' ליברמן, לה (4) 359.
25

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

1 "המבחן אינו על פי דרך חייו של "זוג יונים" שכולו תום, אלא על פי
2 אורח חייהם של בני זוג רגילים, החיים בד"כ בשלום עם עליות
3 ומורדות ביחסים ואפילו תוך כדי צרימות בהרמוניה החיובית,
4 המאפיינת את חייהם רוב הזמן".
5

6 למודל הנורמטיבי, כבסיס להילכת השיתוף ניתן למצוא ביטוי במספר רב של פסקי
7 דין שהחשובים שבהם: ע"א 630/79, ליברמן נ' ליברמן לה(4), 359 דברי השי לוי
8 בעמ' 365; ע"א 1880/95, דרהם נ' דרהם נ(4), 865 דברי השי דורנר בעמ' 879-878
9 ופסקי הדין אליהם מפנה; דברי השופט שמגר בבג"צ 1000/92 בבלי נ' ביה"ד
10 הרבני הגדול מח(2), 221; דברי השי חשין בע"א 1558/94 נפיסי נ' נפיסי נ(3), 571
11 ובע"א 806/93, הדרי נ' הדרי מח(3), 685, ולאחרונה בע"א 8791/00 אניטה שלם נ'
12 טווינקו בע"מ תק-על 2006 (4) 3794, שם רואה הנשיא ברק בהילכת השיתוף
13 מכשיר משפטי שנועד לקדם כמה תכליות חברתיות חשובות – הכרה בתי
14 הנישואין כתי שיתוף וקידום השוויון בין בני הזוג במסגרתם תוך שמירת זהותם
15 הנפרדת ופיתוח אישיותם העצמאית. מבחינתו הילכת השיתוף ניוונה מהתפיסה,
16 כי בני הזוג תורמים באופן שווה לרווחת המשפחה. היא משקפת את ההכרה בכך
17 ששני בני הזוג תורמים, כל אחד בדרכו, לקיומם, שימורם שגשוגם ופיתוחם של
18 חיי הנישואין המשותפים. זאת, גם אם רק אחד מבני הזוג עובד ומשתכר מחוץ
19 לבית, ואילו בן הזוג האחר מטפח את חיי המשפחה פנימה. הילכת השיתוף
20 מייחסת ערך שווה לתפקידים השונים אותם מבצעים בני זוג ומבטאת הכרה
21 בתרומתה הכלכלית של עקרת הבית לרווחת המשפחה ולצבירת רכושה, הזחה
22 לתרומתו הכלכלית של הבעל באמצעות עבודתו.
23

24 העברת מרכז הכובד לרכיב 'המאמץ המשותף' והתפתחות הפסיקה בעקבותיה
25 הביאו לביטול האבחנה בין נכסים משפחתיים (דירת המגורים, רהיטים, מכונית
26 הנוסעים המשפחתית, מטלטלי משק הבית) לנכסים עסקיים (ע"א 122/83
27 בסיליאן נ. בסיליאן מ(1) 287, 294; ע"א 370/87, עוזבון המנוחה מדג'ר נ' עוזבון

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

1 המנוח מדג'ר מ"ד(1) 99; ע"א 2280/01, אבולוף נ' אבולוף מז(5) 596, 600-601
 2 ולהחלתה גם על זכויות סוציאליות כפיצויי פיטורין, זכויות פנסיה, חסכוניות
 3 בבטוח מנהלים וכיוצ"ב (ע"א 841/81, רון נ' רון מ"ה(3) 793; ע"א 809/90, לידאי
 4 נ. לידאי מ"ו(1) 602; לביטול הדרישה להוכחת כוונה ספציפית לשיתוף גם ביחס
 5 לנכסים עסקיים כך שהשיתוף חל גם כאשר הבעל אינו משתף את אשתו בעסקיו
 6 ואף אינו מגלה לה אודותם (ר' פרשת בסיליאן שם; ע"א 3563/92 עזבון גיטלר נ.
 7 גיטלר מ"ח(5) 489, 495-496; ע"א 724/83 בר נתן נ' בר נתן ל"ט(3) 551); להחלת
 8 הילכת השיתוף על ציבורים מגוונים שבינם לבין כוונת שיתוף אין ולא כלום ובכלל
 9 להעמדת קושי בפני מי שמבקש להוציא נכס מגדר השיתוף גם כאשר ברור
 10 מלכתחילה שאחד מבני הזוג לא התכוון לכלול אותו בגדר השיתוף - והכל
 11 בהתייחס לנכסים שנצברו ו/או הופקו במאמץ משותף של בני הזוג.

12
 13 על מידת המאמץ המשותף ועל טיבו ילמדו דבריו של השופט לז'ן בע"א 630/90,
 14 ליברמן נ' ליברמן לה(4) 359, אשר משקפים לעניות דעתי גם את דעת הרוב באותה
 15 פרשה ובוודאי את ההלכה היום:

17 "... התרומה אינה חייבת להיות כספית או חומרית דווקא, והיא
 18 יכולה גם יכולה להתבטא במאמץ המשותף של בני הזוג בקיום
 19 הנטע המשפחתי ובטיפוחו, על פי חלוקת תפקידים מקובלת
 20 במשפחה. אין להקל ראש ולהמעיט בתרומה הנכבדה, שתורמת בת
 21 הזוג לצמיחת הנטע המשפחתי ולבלבובו; בעשייתה החיובית
 22 והברוכה בביתה פנימה; ניהול משק הבית, סיפוק כל צרכיו של
 23 הבעל וצרכי הילדים, גידול הילדים וחינוכם, יצירת אותו קן חם
 24 לחיי המשפחה - בכל אלה יש תרומה של ממש ליצירת אוירה
 25 טובה, המסייעת בקידום הישגי המשפחה גם בתחום הכלכלי. ניתן
 26 לומר כי עשיית האשה בבית ופעילות הבעל בעסקיו הן כשתי

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

1 זרועות הפועלות יחדיו, החובקות את גזעו האיתן של קן המשפחה
2 על כל מרכיביו ומשתלבות זו בזו".

3
4 כך גם בבג"צ 2222/99, גבאי נ' ביה"ד הרבני הגדול ואח' נד(5) 401 מפי הש'
5 פרוקציה:

6
7 "קיום התנאי בדבר מאמץ משותף של בני זוג אינו מחייב
8 בהכרח תרומה כספית של כל אחד מבני הזוג למאגר
9 הנכסים שלהם. גם השקעת מאמץ מבית בדאגה לקיום
10 המשפחה ייחשב השתתפות במאמץ הכולל".

11
12 על כל אלה ראוי להוסיף את דבריו של השופט טל בע"א 1985/96 יעקובי וקנובלר
13 נ' יעקובי וקנובלר מ"ט(3) 529:

14
15 "חזקת השיתוף אינה תלויה עוד בשאלה העובדתית מה
16 היתה הכוונה המשוערת של בני הזוג, אלא היא תוצאה
17 ערכית אידיאולוגית מהפכנית של מושגי השוויון והצדק...
18 אם בתחילת דרכה היתה חזקת השיתוף שייכת לתחום
19 החוזים הרי שכיום היא דין מדיני המשפחה".

20
21 ג. רוצה לומר, הילכת השיתוף הפכה להיות למעין 'משפט מקובל ישראלי' (כך לשון
22 הנשיא ברק בפרשת בבלי, (שם) ובפרשת שלם נ' טווינקו, (שם) למעין דין היוצר
23 חזקה אפריורית בדבר קיומה כך שאין כמעט צורך להוכיח תנאים עובדתיים
24 מקדמיים כלשהם להחלתה, כשהנטל לסתירתה יוטל מלכתחילה על שכמו של בן
25 הזוג המבקש לשלול את תחולתה.

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

- 11.א. משאין מחלוקת, כי בית המגורים נבנה במהלך החיים המשותפים, ועל פני תקופה של כ- 20 שנה (ס' 5) לכתב ההגנה) חזקה עליו, כי נכס משותף הוא.
- ב. בעדותה, תיארה התובעת, בשפתה שלה, את השיתוף במשאבים ששמשו לבניית הבית: "אנחנו התחתנו גרנו ב..., גרתי בצריף 4 שנים... בטח שהייתי שותפה להליך הבניה. הוא עבד וקנה בלוק. אני עבדתי וקניתי לחם". (עמ' 8 לפרוט' ישיבת יום 23.3.07 ש' 9). ובמקום אחר, בתשובה לשאלת ב"כ הנתבעות 1,2 להיכן הלכו הכספים שהרוויח המנוח מעבודתו היא משיבה: "הכספים הלכו לבניית בית. זה יחד. מעבודה שלי לדברים, העבודה שלו לקנות בלוק לבנות בית". (הפסיק אחר המילה "לדברים" הוא שלי - ש.ש. - עמ' 9 ש' 17-21). כך גם אישר הנתבע 3 בחקירתו הנגדית: "... ידעתי שניהלו חשבונות בנק וכלכלו את הבית ושהם בונים ביחד את הדברים" (עמ' 14 לפרוטוקול ש' 6-7).
- די בכך כדי לקיים את רכיב המאמץ המשותף ולהניח את החזקה בדבר השיתוף בבית המגורים.
- ג. התובעת לא חתמה על תוכניות הבניה משום שהמגרש נרשם רק על שם המנוח במינהל מקרקעי ישראל (ר' ת/1), כך שחתימתה לא נדרשה כלל. ומה בכך? (עמ' 8 לפרוט' ש' 13-14). גם העובדה, כי התובעת לא יכולה לפרט את התשלומים ששולמו עבור הבניה, מהלך הבניה, מתי התחילה ומתי נגמרה, אינה משנה (עמ' 8 ש' 10-12; עמ' 10 ש' 11-12). מידורה של התובעת בעניין זה אינו גורע מזכותה על פי הילכת השיתוף. למותר לציין, כי אין בעובדה שלא היה לבני הזוג חשבון משותף כדי לסתור את חזקת השיתוף (עמ' 7 ש' 13-14, ר' בר"ע 964/92 אורון נ' אורון מ"ז) (3) 258; ע"א 1937/92 קוטלר נ' קוטלר (מטנ) 233, כמו גם העובדה שהמנוח לא יידע אותה מה קורה עם הכספים שהרוויח (עמ' 7 ש' 15-16. ר' פרשת ליברמן שם).
- גם העובדה שהמנוח לא נתן לה כספים למחיה לא עומדת לה לרועץ. התובעת עבדה (עמ' 7 ש' 19-20). חיים הרמוניים לא היו. מוכן אני לקבל זאת. (ר' עדות הנתבע

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

1 בסעיף 9 לתצהירו וכן עדותו בעמ' 14 לפרוט' ש' 1-2). ומה בכך? הדרישה לחיים
2 הרמוניים כרכיב נדרש להקמתה של חזקת השיתוף אינו נדרש יותר. חייהם ידעו
3 עליות ומורדות כחייהם של זוגות רבים ופרידתם הסופית, המוחלטת, גם אם
4 ארעה לאחר מות הורי המנוח, ארעה במהלך שנות השמונים (אבי המנוח נפטר
5 בשנת 1986) אחרי שבית המגורים היה כבר בנוי, שהרי בנייתו החלה שנים מספר
6 אחרי הנישואין (1963) והסתיימה לטענת הנתבעות 1,2 אחרי 20 שנה.

7
8 12. א. בנסיבות אלה, הנטל לגריעתו של בית המגורים ממסת הנכסים המשותפים מוטל
9 על הנתבעות 1,2. אין הוא נטל של מה בכך. בהכירם בנטל המוטל עליהם טענו
10 הנתבעות 1,2, כי המימון לבניית בית המגורים מקורו, כולו, מכספים של הורי
11 המנוח. טענה זו לא הוכחה בפני.

12
13 ב. הנתבעים לא השכילו להניח בפני מסמכים כלשהם שיצביעו על העברת כספים
14 כלשהי מהורי המנוח אל המנוח. הנתבעים לא השכילו להניח בפני ראיה ממשית
15 אמינה, אפילו לא אחת, שתצביע על העברת כספים כאמור, וטענתם, כי הכספים
16 מקורם בסחיטת המנוח את הוריו, באלימות פיזית ומילולית, אינה סבירה, אינה
17 מסתברת ודומה כי נוצרה לצורכי ההליך שבפני. ואבהיר!

18
19 - בעוד שתמיכת כתב ההגנה בתצהיר הנתבעות 1,2 באה להצביע על ידיעה
20 אישית שלהן בדבר מקור המימון באה חקירתן הנגדית והבהירה, כי אין
21 להן כל ידיעה שכוז בעניין זה. הנתבעת 1 היתה בת 3 (ילידת 1960 עמ' 23
22 ש' 11-12) לעת נישא אביה המנוח לתובעת. הנתבעת 2 היתה בת 8 (ילידת
23 1955. עמ' 18 ש' 21; עמ' 19 ש' 23) לעת הזו.

24
25 - מערכת היחסים שלהן עם אביהן המנוח לא היתה תקינה, בלשון המעטה.
26 הנתבעת 2 העידה, כי היא לא היתה בקשר עם המנוח, לאחר נישואיו לתובעת,

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

1 כמו גם עם התובעת שלטענתה שנאה אותה ואת אחותה, הנתבעת 1 (עמ' 19 שי
2 (24-27). המנוח התנתק מהן ולא הכיר בהן (עמ' 21 שי 23-26 ועמ' 22 שי 1-9).
3 משכך, ברור בעליל כי אין בידה (כמו גם בידי אחותה הנתבעת 1) להעיד על
4 מערכת היחסים האלימה והסחטנית אותה היא מתארת בכתב ההגנה. על מה
5 אם כן נסמכת טענתן? אין זכר למקור בכתב ההגנה ותצהיר עדות ראשית לא
6 הגישו. רק בחקירה הראשית מעידה הנתבעת 2:
7

8 "ש. כשאת מספרת בסעיף 5 ו' לכתב ההגנה שהסבא שלך
9 הודה שאביך סחט אותו במשך שנים באלימות לפני מי
10 הודה?

11 ת. זה אנחנו יודעים גם מהדוד שלי, משכנים, ממכרים,
12 מסבתא שלי.

13 ש. את בעצמך שהיית קרובה אליו כל כך (ר' עדותה על
14 הקירבה בעמ' 18 שי 27 - 24 עמ' 19 שי 1-3) לא יודעת את
15 זה.

16 ת. בוודאי שאני יודעת אני שומעת מה שאמרו. ממנו
17 (כלומר הסבא הנסחט אבי המנוח - ש.ש.) לא שמעתי את
18 זה" (עמ' 19 שי 4-8).
19

20 צא ולמד - עדות שמיעה מהדוד, שכנים וחברים. שכנים וחברים לא הובאו בפני,
21 רק הדוד שלעדונו אתייחס בהמשך.
22

23 דא עקא שבתשובה לשאלות בית המשפט בעניין זה לא מהססת הנתבעת 2 לסתור
24 את עצמה, במטרה לתקן את עדותה, ומשיבה, כי גם מהסבא היא שמעה את זה:
25

26 ש. על בסיס מה את כותבת בס"ק ה' שהכספים
27 ששמשו לבניית הדירה היה של הסבא והסבתא.

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

1 ת. אני יודעת שהם הזרימו לו כל הזמן כספים ואני
2 יודעת שהוא איים עליהם ויודעת את זה מהסבא שלי.

3 ש. סבא שלך סיפר לך את זה.

4 ת. נכון ולא פעם נאלץ לעזוב את הבית ושידע שהוא
5 צריך להגיע והוא פחד ממנו.

6 ש. נדמה לי שלמעלה בפרוט' כשנשאלת על סעיף 6 ו'
7 אמרת שאת לא יודעת את זה מהסבא אלא מהדוד.

8 ת. גם מהדוד וגם מהסבא הוא מירר לו את החיים.

9 (עמ' 22 ש' 19-27).

10 כמובן שבכמה כספים מדובר היא לא יודעת (עמ' 23 ש' 1).

11 ג. אומר בפה מלא. אינני מאמין לנתבעת 2 אשר שינתה גירסתה באחת, באותו מעמד,
12 במטרה לשרת את מטרתה, דחיית התובענה. אינני נותן אמון גם בעדותו של הדוד.
13

14 לכתב ההגנה דאגו הנתבעות 1,2 לצרף מסמך שכותרתו תצהיר. מסמך זה, בו מציין
15 הדוד, כי המנות בנה את בית המגורים מכספי הוריו בלבד ולא מכספו, אותם סחט
16 במשך שנים באלימות מילולית ופיזית (ממש מכות) וכי האב המנוח התוודה
17 באוזניו כי כך היה, ערב מותו עת היה על ערש דווי - נחתם בפני הנתבעת 1,2 ואושר
18 על ידן משל היו כעורכי הדין. הנתבעות 1,2 לא הסתפקו ב"תצהיר" זה והגישו
19 תצהיר עדות ראשית מטעם הדוד, הפעם מפורט יותר, חתום בפני באת כותן.
20 בתצהיר זה מפליג הדוד ומתאר את חיי הנישואין של אחיו עם התובעת. הוא יודע
21
22

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

1 לספר שהקשר ביניהם לא היה תקין וגם שלא היה להם חשבון משותף כשכל אחד
2 מהם חי את חייו בנפרד וכל המשותף להם הסתכם בקורת גג אחת זמנית תוך
3 שהוא שוכת, כי בכל זאת היה להם דבר משותף נוסף 2 ילדים!!! הוא גם יודע לספר
4 על אחיו ההולל (המנוח) ועל כך שלא שמר לתובעת אמונים ובכלל קשה לומר,
5 לטענתו, כי בני הזוג ניהלו חיי נשואים נורמטיביים אי פעם. זאת ועוד, הוא ידע גם
6 שלתובעת היה תמיד כסף מעבודתה ומשכורתה הכפילה את משכורתו של המנוח
7 אבל סירבה לעזור לו בבניית בית המגורים כשהוא פנה וביקש ממנה עזרה.

8 תצהירו השני השל הדוד מהווה מקצה שיפורים על פני "תצהירו" הראשון, זה
9 שנחתם בפני הנתבעות 1,2. דווקא משום כך אין לתת בו אמון. אם לא די בכך
10 הודה הדוד, כי את סי' 7 לתצהיר המשופר, בו הוא מתאר את מערכת היחסים
11 הקלוקלת בין בני הזוג - הוא לא כתב! (עמ' 27 ש' 6-7). זאת ועוד, כיצד יודע הדוד
12 איך התנהלו חיי הנישואין של בני הזוג אם הוא כלל לא שאל אותם על כך - באותן
13 פעמים ספורות, 5-6 פעמים במשך 40 שנות נישואין, בהן ביקד אותם?
14 "ש. לא שאלת איך הם מנהלים החיים שלהם, איך הם חיים.

15 ת. לא."

16 זאת כאשר שורה לפני כן, בתשובה לשאלה אם דיבר עם התובעת על החיים שלה
17 עם המנוח, הוא עונה:
18 "היא דיברה איתי. היא באה אלי הביתה ומספרת לי שהוא לא חי
19 איתה חיים."

20 אם לא די בכך, כשמנסים לדלות ממנו אם היא סיפרה לו שהיא מכניסה את
21 המשכורת שלה לבית, קונה מצרכים הביתה הוא מרחיק עצמו מיד ועונה:
22 "שום דבר. לא יודע. לא שאלתי ולא התעניינתי."

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

1 הכיכד ? אם לא שאל ולא התעניין ולכן לא יודע, כיצד זה שבתצהיר המשופר הוא
2 קובע, בסעיף 10 שבו, שמשכורתה היתה כפולה משל אחיו וכשביקש ממנה המנוח
3 לעזור לו בבניה סירבה סירוב מוחלט.

4 ומה באשר לסחיטה ? אותו דוד, בנם של ההורים שהיחסים שלו עמם היו מצוינים,
5 אותו בן שהחזיק את האמא 8 חודשים אצלו בבית וישן איתם מיטה ליד מיטה (כך
6 לגירסתו). אותו בן שרק הוא טיפל בהם, לא נחלץ לעזרתם למרות שידע לטענתו
7 שהמנוח היה מכה אותם. המפתיע הוא, שהוא לא ידע זאת מההורים עצמם אלא
8 מהשכנים ולא רצה להתערב לטענתו (ר' עמ' 25 למטה ועמ' 26 ש' 6-9). לא להאמין
9 ! (ר' ש.ת. לביהמ"ש עמ' 26 ש' 14-11). ואם ידע זאת כל השנים מהשכנים מדוע
10 עובדה זו לא באה לידי ביטוי בתצהירו הראשון ובתצהיר הנתבעות 1,2. שלשתם
11 הצהירו בכתב, כי הידיעה על הסחטנות באה לדוד רק מהודייתו של האב בפניו
12 כאשר היה האב על ערש דווי. דא עקא, שבעדותו מספר הדוד, כי הוידוי לא היה על
13 ערש דווי אלא חודשיים שלושה לפני מותו כשהוא היה בהכרה מלאה (עמ' 25 ש'
14 26-25; עמ' 26 ש' 1-5).

15
16 13.א. מנגד השיבה התובעת והסבירה, בלשונה שלה, כי הם (היא והמנוח) היו כל הזמן
17 ביחד כמו כל הזוגות, יש עליות ומורדות, לפחות עד שדרכיהם נפרדו. התובעת לא
18 ניסתה לפאר ולהלל את מערכת היחסים ביניהם ומכאן האמינות אותה אני רואה
19 לנכון לייחס לעדותה (עמ' 6 לפרוטוקול). היא מכחישה את טענת הנתבעות 1,2 כי
20 לא בקרה אותו עת היה בבית חולים, גם לאחר הפירוד (בשנת 2002) וטוענת, כי גם
21 היא וגם ילדיה/ילדיו בקרו אותו (עמ' 7 לפרוטוקול). היא מאשרת שהיו מבקרים
22 אצל הוריו "כל הזמן היינו שמה, שישי, שבת, חגים" (עמ' 7 ש' 21-22). מבחינתה
23 שלה היה שיתוף, שיתוף בפועל ולא רק מן הפה אל החוץ. הראיה לכך שדירתה
24 שלה מלפני הנישואין נמכרה ובתמורה שנתקבלה נרכשה הדירה ששמה
25 למגוריהם במשך עשרות שנים, עד לפירוד המלא בשנת 2002. וכך היא אומרת
26 בתשובה לשאלה אם אכפת היה לה שדירה זו – הדירה שנרכשה כתחליף לדירתה

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

1 מלפני הנישואין – היתה נרשמת על שמה או על שמו: "האמת שלא היה לי בראש.
2 חיים בעל ואשה. הכל חצי חצי. לא היה לי תוכניות שנפרד וכל אחד ילד לחוד..."
3 לדירה זו אגב נלקחה משכנתא והתשלומים ירדו מחשבון על שמו של המנוח.
4 בחקירה תוזרת היא עונה, כי אם הבנק למשכנתאות לא היה דורש שתירשם
5 כבעלים לא היתה נרשמת ככזו (עמ' 11 לפרוט' למטה). ודוק! המנוח היה זה
6 שקיבל לידי את כספי הדירה שלה מלפני הנישואין וטיפל ברכישת הדירה ולצורך
7 הרחבתה נלקחה המשכנתא כך שאם לא היה רושם הדירה על שמה לא היה אכפת
8 לה (ר' עמ' 11-13 לפרוטוקול). היא מכחישה, כי שקלה להפרד ממנו ולא פתחה
9 בשום הליך לענין זה (עמ' 10 ש' 14-15 לפרוטוקול).

10
11 ב. אשר להתנהגות האלימה המיוחסת למנוח כלפי הוריו וסחטנותו אותם היא כלל
12 לא נשאלה. בחקירתה הנגדית, וכשנדרשה להשיב באשר לכספים שהוריו נתנו לו
13 השיבה "להגיד את האמת? ראשית כל אני לא יודעת. אני יודעת שהוא (המנוח -
14 ש.ש.) היה נותן להם, הם עבדו עבודת דחק".
15

16 14. הנתבעים 3,4 (ילדיהם המשותפים של המנוח והתובעת) הגישו תצהיר עדות
17 ראשית. הנתבע 3 יליד 1964. בתצהירו הכחיש מכל וכל את הסחטנות שיוחסה
18 לאביו, המנוח. ב"אמונה עמוקה" כך כלשונו, הצהיר על כיבוד אב ואם שהפגין
19 המנוח כלפי הוריו (סעיף 6 לתצהיר) ואף סיפר על סכומי כסף שהוא היה נותן להם
20 (סעיף 7 לתצהירו). הנתבע 3 לא נשאל ולא נחקר על עדותו בענין זה. כך גם לגבי
21 הנתבעת 4. ב"כ הנתבעות 1,2 בחרה לשאול אותם על מערכת היחסים ששררה בין
22 הוריהם – התובעת והמנוח – כמו גם על מערכת היחסים בין המנוח לבין הנתבע 3
23 – זאת ותו לא. בענין זה אשרו השניים כי חיי הוריהם לא היו 'גן של שושנים':
24 "היו להם ירידות ועליות ואצלם היה קצת יותר. לא סכסוכים שהיה צריך ללכת
25 לבית משפט" (כך הנתבע 4 עמ' 18 ש' 2-3).
26

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

15. העולה מן המקובץ – הילכת השיתוף בין בני זוג תתפוס בעניינם של התובעת
 והמנוח כלשונו של הש' חשין בע"א 45/90, עבאדה נ' עבאדה מ"ח(2) 77:

1 "בין אם נייסד אותה על כוון משוערת של בני הזוג... או לכוונה
 2 המיוחסת להם... בין אם נעגן אותה בחזקה (פרזומציה) החלה על
 3 חיי נשואין משותפים, בין אם מקורה בדוקטורינה של 'המאמץ
 4 המשותף' (או 'הקופה המשותפת'), בין אם תתקע יתד בשינוי
 5 זכויות האשה ובשוויון בין בני הזוג, ובין אם נמצא אותו בכל דרך
 6 אחרת".

11 הלכה זו מכנסת בענייננו, אל תוך כנפיה, את בית המגורים נשוא התובענה שנבנה
 12 במהלך החיים המשותפים ב'מאמץ משותף' של השניים. הנתבעים, לא עמדו בנטל
 13 המוטל עליהם להוכיח את בנייתו של בית המגורים מכספים פרטיים של המנוח
 14 יהא מקורם אשר יהיה, בודאי לא כספים שנשחטו, טיפין טיפין, מההורים שעבדו
 15 כל חייהם בעבודות דחק (כך מאשר גם הדוד בעדותו בעמ' 25 לפרוטוקול וטענתו
 16 כי בכל זאת שהיה להם הרבה כסף אינה אמינה בעיני). העובדה שבניית הדירה
 17 נמשכה 20 שנה מחזקת את גרסת האיבן על אבן' וה'בלוק על בלוק' כבני זוג
 18 שמימנו את הבנייה מכספים שוטפים שהרוויחו במשך השנים מעבודתם.

19
 20 א.16. מסקנתי זו חלה גם על חלקת הקרקע עליה נמנה בית המגורים, הגם שהקרקע
 21 היתה של המנוח טרם נישואיו לתובעת. אין מקום, בנסיבות המקרה שבפנינו,
 22 להפריד בין בית המגורים כמבנה לבין הקרקע עליה הוא נבנה.

23
 24 ב. בני הזוג נישאו בשנת 1963. דירתה של התובעת מלפני הנישואין נמכרה על ידי
 25 המנוח. הוא טיפל במכירה. הוא קיבל את התמורה לידינו. הוא היה זה שרכש דירה
 26 אחרת כתחליף אשר שמשה למגוריהם אך נרשמה בחלקים שווים על שמה וגם על
 27 שמו. ר' לענין זה עדות התובעת בעמ' 11 לפרוטוקול (בתשובה לשאלות בית

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

1 המשפט), עדות שלא נסתרה. התמורה שהתקבלה הספיקה לרכישת הדירה
2 החליפית "הוא קנה את הבית בכסף שמכר את הבית". המשכנתא נלקחה לשם
3 הרחבתו (עמ' 12 לפרוטי למעלה). התובעת מעידה, ביושר, כי גם אם הבית החליפי
4 היה נרשם רק על שמו זה לא היה משנה. אם הבנק למשכנתאות לא היה דורש
5 שתרשם כבעלים לא היה נרשמת ככזו. כך מעידה בעמ' 11 לפרוטוקול ש' 25-26 :
6 "האמת שלא היה לי בראש חיים בעל ואשה. הכל חצי חצי".
7

8 במצב דברים זה, כשהתובעת משמשת כעקרת בית וכאם לילדים ילידי 1964 ו-
9 1972, ועובדת כל השנים במשק בית מתחיל המנוח בבנית בית המגורים על חלקת
10 הקרקע. התובעת מעידה ביושר שהיא לא יודעת אם נשאר כסף מהתמורה
11 שנתקבלה ממכירת דירת המגורים שלה מלפני הנישואין גם לצרכי הבניה. היא
12 היתה יכולה לטעון אחרת. עם זאת טוענת היא (אני מאמין לה שהרי לא הוכח
13 אחרת), וכך גם קבעתי, שבנית בית המגורים על הקרקע היתה כולה מכספים
14 משותפים, מאמץ משותף, של השניים, אבן על אבן, בלוק על בלוק (כלשונה) במשך
15 שנים. במהלך כל התקופה הארוכה הזו לא הציג המנוח בפני התובעת מצג לפיו אין
16 לה ולא יהיה לה חלק בבית המגורים שהולך ונבנה הגם שהוא נבנה על חלקת
17 קרקע שהיתה שלו מלפני הנישואין. גם לא נטען בפני שהיה מצב שכזה.
18

19 בנסיבות אלה דחיית התביעה של התובעת, על חלקת הקרקע, עומדת בסתירה לכל
20 עקרונות הצדק והשוויון עליהם מושתתת הילכת השיתוף וכבר אמר הנשיא ברק,
21 בפרשת שלם נ' טווינקו, בהתבסס על פסיקה רבת שנים שיש מצבים שנכללים
22 בהילכת השיתוף גם נכסים מלפני הנישואין או נכסים שניתנו במתנה או בירושה
23 לאחד מבני הזוג לאחר הנישואין (ר' לעניין זה ע"א 4151/91, בריל נ' בריל נה (4)
24 709 ; ע"א 1880/95, דרהם נ' דרהם (4) 865 ; ע"א 806/93, הדרי נ' הדרי, שם,
25
26 (ועוד).

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

- 1 ד. בתמ"ש 38652/96 ע.ב.ד. נ' עזבון המנוח מ.ב.ד. ואח' דינים משפחה, כרך ב' 172
- 2 עמדתי בהרחבה על המגמה בפסיקה להרחיב את מוטת כנפיה של הילכת השיתוף
- 3 ולהחילה על נכסים פרטיים, ועל הרציונל העומד בבסיס נטייה זו.
- 4
- 5 הרציונל העומד בבסיס מגמה זו הוא האופי המיוחד של היחסים הזוגיים ותחושת
- 6 השיתוף המתפתחת במסגרתם עם חלוף השנים, תחושת שיתוף משפחתית להבדיל
- 7 משותפות עסקית/מסחרית. בהקשר המשפחתי, במיוחד כשמדובר בקשר רב שנים,
- 8 אין בני הזוג חווים את עצמם רק כפרטים אוטונומיים אלא כחלק מיחידת אחת,
- 9 מתא אחד, התא המשפחתי. בשלבים מסוימים של חייהם, מתוך תחושת
- 10 השתייכות ליחידה המשפחתית, בני הזוג מאבדים את התפיסה
- 11 האינדיבידואליסטית הקיימת בקשרים מסחריים רגילים ומפתחים תחושת
- 12 שיתוף. להבדיל מההקשר המסחרי, בו לא ניתן לייחס לצד אחד כוונה לתרום נכס
- 13 פרטי לקופה המשותפת, בהקשר המשפחתי, התחושה השיתופית מגבשת תפיסה
- 14 רכושית בבחינת 'שלי שלך שלי' וההבחנה בין נכסים פרטיים לנכסים
- 15 משותפים הולכת ומטשטשת. תפיסה זו, עליה עומד במלים אלה, די"ר ליפשיץ
- 16 במאמרו הנ"ל (עמ' 249-251), משקפת לעניות דעתי את אותו רציונל החולך
- 17 ומתהווה בפסיקה ואשר יש בו כדי להסביר את מתיחת כנפיה של הילכת השיתוף
- 18 גם על "נכסים פרטיים". זהו 'הרציונל הקישורי' (כלשונו של 'ליפשיץ') המייצג
- 19 שילוב של 'המודל ההסכמי' ו'המודל הנורמטיבי', שילוב של כוונת הצדדים
- 20 ('המודל ההסכמי') עם התפיסה הנורמטיבית המורה לבני זוג בתא המשפחתי
- 21 כיצד עליהם להתנהג בהקשר המשפחתי.
- 22
- 23 התפתחות זו לא זכתה להכרה מלאה וחד משמעית בקרב כל שופטי בית המשפט
- 24 העליון ויש המסתייגים ממנה (לתמיכה ר' פרשת אבולוף (שם); ע"א 2566/93
- 25 שמחה נ' שמחה תק-על 95(ג), 1001; פרשת עבאדה, שם; פרשת הדרי ופרשת
- 26 דרהם. להסתייגות ר' המחלוקות בין השופטים בפרשות הדרי ודרהם וכן השופט

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

1 אלון בפרשת ליברמן. לעומת זאת לתמיכה עקרונית גורפת במגמה זו ר' השי דורנר
2 בע"א 3502/92, גיטלר, שם ודברי חלק מהשופטים בפרשת יעקובי וקנובלר, שם.

3
4 מכל מקום, גם לאלה התומכים בהתפתחות האמורה, אין מדובר בהחלה גורפת של
5 הילכת השיתוף על נכסים פרטיים אלא בהחלה פרטנית תוך התייחסות לנסיבות
6 המיוחדות של המקרה. (ר' לענין זה גם השי חשין בפרשת הדרי ופסק הדין בפרשת
7 בריל, שם קובע ביהמ"ש שהחלת הילכת השיתוף באופן גורף על נכסים פרטיים
8 אינה בגדר דין רצוי).

9
10 בעמ"ש 11/96, המלי נ' המלי, דינים מחוזי כו(6) 944, מנתח סגן הנשיא (כתוארו
11 אז) כב' השופט ח. פורת את המגמה האמורה, תוך נסיון למצוא את המכנה
12 המשותף בין שופטי ביהמ"ש העליון, אלה התומכים במגמה האמורה ואלה
13 המסתייגים ממנה. המסקנה: מקור הנכס כשלעצמו, כנכס שלא נצבר ואו הופק
14 במאמץ משותף, לא מוציא אותו מגדרה של חזקת השיתוף. המחלוקת היתה
15 ונותרה בשאלת נטל השכנוע. האם על שכמו של התובע הטוען לשיתוף או על שכמו
16 של הנתבע המתנגד לשיתוף שבהעדר ראיות לסתור, חיים הרמוניים (במשמעות
17 עליה עמדנו לעיל) של בני זוג משך שנים רבות מלמדות על מיזוג מלא של המשאבים
18 הרכשיים יהא מקורם אשר יהא (השי דורנר בפרשת גיטלר, שם).

19
20 בפרשה זו בוחן כב' השופט פורת מספר רב של פסקי דין (15 במספר) בהן נדרש בית
21 המשפט העליון לסוגיית הנכסים הפרטיים כנכסים משותפים. השופט פורת מגיע
22 למסקנה, מבלי לקבוע מסמרות בדבר נטל ההוכחה והתנאים לקיום או סתירת
23 חזקת השיתוף ככל שמדובר בנכסים פרטיים, כי חייבת להיות איזושהיא זיקה
24 כלכלית בין הנכס לבין בן הזוג הטוען לשיתוף בו או הטעייה מכוונת מצד בן הזוג
25 האחד אשר הובילה את בן הזוג האחר להאמין כי הוא הבעלים של מחצית הזכויות
26 בנכס (מתוך פרשת יעקובי וקנובלר, שם).

27

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

1 עיון בפסקי הדין אותם בוחן השופט פורת מלמד אותנו, כי 'הנכסים הפרטיים'
 2 חדלו מלהיות כאלה במהלך שנות הנישואין בין משום שבן הזוג האחר השתתף
 3 במימונם אחרי הנישואין (ע"א 253/65, בריקר נ' בריקר כ(1), 589; ה.פ. (ת"א)
 4 424/86, מליחי נ' מליחי תק-מח (2)92; 1449; ת.א. (ת"א) 311/91, הופמן נ' הופמן
 5 תק-מח (2)95; 1718; פרשת אורנו, שם; ע"א 2566/93, רון נ' רון תק-על (2)95; 1001;
 6 פרשת אבולוף, שם; בין משום שבן הזוג האחר השתתף בפיתוח הנכס, הרחבתו,
 7 שיפוצו (פרשת בריקר (שם); ע"א 595/69, אפטה נ' אפטה כה(1) 561; ע"א 234/80,
 8 גדסי נ' גדסי (2)645; פרשת מליחי (שם); פרשת קוטלר, שם; פרשת יעקובי
 9 וקנובלר (שם) - במלים אחרות הנכס הפרטי מומן בחלקו בכל זאת על ידי בן הזוג
 10 האחר אחרי הנישואין; שינה את צורתו או הגדיל את ערכו אחרי הנישואין -
 11 כתוצאה ממאמץ משותף של בן הזוג האחר. צא ולמד שהזיקה הכלכלית עליה
 12 מצביע כב' השופט פורת בפרשת המלי הוא אותו מאמץ משותף (מיודענו מהמודל
 13 הנורמטיבי) שבא לידי ביטוי, באותם מקרים, בהשתתפות כספית כזו או
 14 אחרת מהקופה המשותפת.
 15

16 כך גם במקרה שבפנינו בו בית המגורים הלך ונבנה במשך שנים ארוכות מימאמץ
 17 משותף של בני הזוג, התובעת והמנוח, הכל כפי שפורט והוסבר לעיל.
 18

19 בעניין זה הרחיב והגדיל בית המשפט העליון בבע"מ 5939/04, פלוני נ' פלונית, פ"ד
 20 נט(1) 665 בהכירו בזכותה של אשה בדירת מגורים שלטענת הבעל נרכשה ומומנה
 21 כולה לפני הנישואין. בני הזוג בפרשה זו נישאו בשנת 1966. נטען, כי עוד בטרם
 22 נישאו חל משבר ביניהם וכי מערכת היחסים ביניהם היתה רעועה והרוסה מיסודה
 23 ואף הליכים משפטיים בבית דין נפתחו ביניהם. נטען להפרדה רכושית, חשבונות
 24 וחשבוניות. וכך קובע בית המשפט - כאילו נאמרו הדברים לעניין שלנו (בשינויים
 25 המחויבים):
 26

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

- 1 "אף בלא שהוכח, כי היתה בדירת המגורים גם השקעה כנטען על
- 2 ידי משפחת המשיבה, קרי גם אם כנטען על ידי המבקש נרכשה
- 3 הדירה על ידו, היתה דירה זו לדירת המשפחה – שחיה בה
- 4 כמשפחה – לאורך שלושים שנה. ואף אם לא היו חיי הנישואין
- 5 בהרמוניה תדירה, מכל מקום הדירה נרכשה לקראת הנישואין,
- 6 בני הזוג הביאו לעולם ארבעה ילדים וגידולם, הם הכניסו
- 7 שינויים קטנים או גדולים – בדירה... כל אלה זיים כבר להצביע
- 8 על כך שיש לקיים את השיתוף בה".
- 9
- 10 ער אני לעובדה, כי בית המגורים שנבנה לא שימש מעולם למגורי בני הזוג. הם לא
- 11 עברו להתגורר בו. עם זאת אין בכך כדי לשנות את העובדה, כי בית המגורים נבנה
- 12 במשך 20 שנה במאמץ משותף של שני בני הזוג, התובעת והמנוח הכלל כפי שפורט
- 13 לעיל.
- 14

בתי המשפט

תמש 471001/05

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופט שאול שוחט

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14

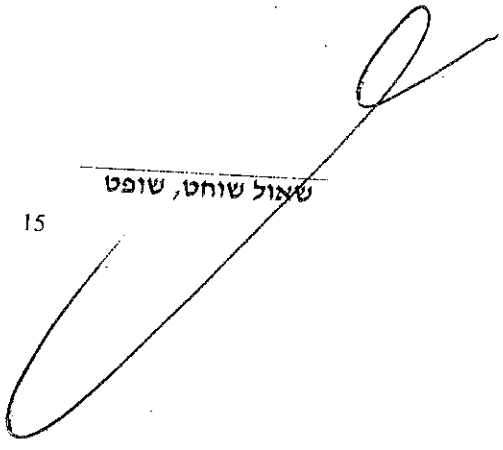
סוף דבר 17.

א. ניתן בזה פסק דין הצהרתי הקובע, כי לתובעת זכויות במחצית מכלל הזכויות בבית מגורים הבנוי על חלק ממגרש המצוי ברחוב ב..... והידוע גם כמגרש בגוש חלקות וכי היא זכאית להירשם כבעלת מחצית הזכויות הנ"ל.

ב. הנתבעות 1,2 תשלמנה לתובעת את אגרת התביעה בתוספת רבית והפרשי הצמדה מיום תשלומם ועד השבתם בפועל וכן שכ"ט עו"ד בסך של 20,000 ₪ בתוספת רבית והפרשי הצמדה מהיום ועד התשלום בפועל.

המזכירות תשלח העתק פסק דין לצדדים.
ניתן להגיש פסיקתא לחתימה.

ניתן היום, יום חמישי 06 דצמבר 2007 בהעדר הצדדים

שאול שוחט, שופט

אתי